

quibus irascuntur, aut metuendos, aut reuerentia dignos, aut benemeritos, aut iniuitos, aut valde dolentes iis, quæ facta sunt.

CAPVT IIII.

I Am quos ament, & odio habeant, & Iquamobrem. Amicitiam, & ipsum Amare cum definiuerimus, dicamus. Sic igitur amare, velle alicui quæ putat bona, illius causa, sed non ipsius, & pro viribus effectorem esse eorum. Amicus verò est qui amat, & redamatur. Et putantur amici esse, qui sic se habere existimantur inuicem. His positis, necesse est, amicum esse, simul latantem bonis, & simul dolentem molestis non propter aliquid aliud, sed propter illum. Securus enim iis, quæ volunt, gaudent omnes: contrariis verò dolent. Quare & voluntatis signum sunt dolores, & voluptates. Et quibus iam sunt eadem bona, & mala. Et qui sunt iisdem amici, & qui iisdem inimici: necesse enim est, vt hi eadem velint. Quare qui ea, quæ sibi, etiam alij vult, ei videtur amicus esse. Et eos, qui benefecerunt, amant, aut ipsi, aut iis, quos charos habent, aut si valde, aut si promptè, aut si in talibus occasionibus, & ipsorum causa, aut eos, quos putant velle benefacere. Et amicorum amicos. Et amantes eos, quos ipsi amant. Et qui amantur ab iis, qui amantur à seipsis. Et eisdem inimicos. Et odio habentes eos quos ipsi odio habent. Et qui odio habentur ab eis, qui à seipsis odio habentur. Omnibus enim his eadem bona videntur esse, ac sibi ipsis, vt velint, quæ ipsis bona sunt, id quod erat amici. Præterea beneficos in pecunias, & salutem. Quamobrem liberales, & fortes honorant, & iustos. Tales autem existimant non aliunde viuentes. Et tales sunt, qui viuunt ex labore, & inter hos qui ex agricultura, & inter alios opifices maximè. Et temperâtes, quia non iniusti. Et ab agendo remotos propter idem. Et quibus volumus amici esse, si videantur velle. Sunt autem eiusmodi, tum boni ex virtute, tum qui bona existimatione sunt, aut apud omnes, aut apud optimos, aut apud eos, qui suscipiuntur ab ipsis, aut apud eos, qui suscipiunt ipsos. Præterea iucundos in communi vita, & communi consuetudine. Tales verò sunt & faciles, & non reprehensores peccatorum, & non studiosi vitiæ, neque litigiosi. Omnes enim tales pugnaces sunt:

Α οἷς δ' ὀργίζονται, ἢ φοβεροίς, ἢ ἀρχίης ἀξίοις, ἢ κεραισφόροις, ἢ ἀνοκταῖς, ἢ ὑπεραλγῶντας τοῖς πεποιθῆσιν.

Κεφάλαιον δ.

Τίνας δὲ φίλους καὶ μισοὺς, καὶ διὰ τί, πῶς φιλεῖται καὶ τὸ φιλεῖν ὀφείλειται, λέγουμεν. ἔστω δὴ τὸ φιλεῖν, τὸ βούλεσθαι πρὶ ἀόιστα ἀγαθὰ, ἐκείνου ἕνεκα, ἀλλὰ μὴ αὐτοῦ, καὶ τὸ κτ' ἀνίστασθαι ἀποκτικῶν ἐπὶ τούτων. φίλος δ' ὄρεται ὁ φιλῶν καὶ ἀπ' ἀφ' αὐτοῦ φίλος δὲ φίλος ἐστίν, οἱ οὕτως ἔχον οἰόμενοι πρὸς ἀλλήλους. τούτων δὲ ὑποκειμένων, ἀνάγκη φίλον ἐστὶν τὸν σωμαθώμενον τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ σωμαλγῶντα τοῖς λυπηροῖς, μὴ διὰ τί ἔπρεον, ἀλλὰ δι' ἐκείνων γηνομένων γὰρ ὧν βούλονται, κεραισφόροτες ἢ ἐναντίων δὲ λυποῦνται, ὡς τῆς βουλῆστος σημεῖον, ἀγλύπη καὶ ἀἰσθησθῆναι, καὶ οἷς ἡδὴ ταῦτά ἀγαθὰ καὶ κακὰ, καὶ οἱ τοῖς αὐτοῖς φίλοι, καὶ οἱ τοῖς αὐτοῖς ἐχθροί. ταῦτά γὰρ τούτοις βούλεσθαι ἀνάγκη. ὡς ἅπερ αὐτῶ καὶ ἄλλοι βουλόμενοι, τούτων φαίνεται φίλος ἐστίν. καὶ τὸν πεποιηκότας εὐφιλῶσιν, ἢ αὐτοῖς, ἢ ὧν κίνδυνον ἢ ἐμὴ μάλιστ', ἢ ἐπ' ἐπιθυμίας, ἢ ἐν τάτοις κεραισφόροις, καὶ αὐτῶ ἕνεκα ἢ οἷς ἀπ' οἴωνον βέλτεσθαι ποιῆναι εὐ, καὶ τοῖς ἢ φίλων φίλοις, καὶ φιλοῦντας οἷς αὐτοῖ φίλοισι, καὶ τοῖς φιλοῦσιν οἷς ἀπ' ἀφ' αὐτοῦ φιλοῦσιν, καὶ τοῖς αὐτοῖς ἐχθροῖς, καὶ μισῶντας ἕως αὐτοῖς μισῶσι, καὶ τοῖς μισοῦσιν οἷς ἀπ' αὐτοῖς μισοῦσιν, καὶ τούτοις τὰ αὐτὰ ἀγαθὰ φαίνεται εὐφίλον, καὶ αὐτοῖς ὡς βέλτεσθαι τῶ αὐτοῖς ἀγαθὰ. ὁ παρ' αὐτῶ τῶ φίλου ἐπὶ τοῖς εὐφίλονταῖς εἰς χεῖματα καὶ εἰς σποτήρια, διὰ τοῖς ἐλευθεροῖς καὶ ἀδρεῖοις πρῶτον, καὶ τοῖς δικαίοις. τοιούτοις δ' ὑπολαμβάνουσιν, τοῖς μὴ ἀφ' ἐπ' ἔπρεον ζῶντας, τοιοῦτοι δ' οἱ δὸτ' ἢ ἐργάζονται, καὶ τούτων, οἱ δὸτ' γεωργῆσθαι, καὶ ἄλλων, οἱ αὐτοῦ γὰρ μέλισσαι, καὶ τοῖς σάφρονας, ἢ ἐπὶ ἀδικίας. καὶ τοῖς ἀσεβήμονας, διὰ τὸ αὐτῶ. καὶ οἷς βουλόμεθα φίλοι ἐσθαι, ἐὰν φαίνωνται βουλόμενοι. εἰσὶ δὲ τοιοῦτοι, οἷς ἀγαθοῖ κτ' ἀρετῶν, καὶ οἱ δουδμοιοι, ἢ ἐν πᾶσιν, ἢ ἐν τοῖς βελτίστοις, ἢ ἐν τοῖς θαυμαστοῖς ἢ αὐτῶ, ἢ ἐν τοῖς θαυμαστοῖσιν αὐτοῖς.

* πρὸς τοῖς ἡδέως σωμαθάζουσιν καὶ σωμαθώμενοι τοιοῦτοι δ' οἱ εὐκολοί, καὶ μὴ ἐλεγχτικοὶ ἢ ἀμάρτανόφρον, καὶ μὴ βελόντικοι, καὶ δὲ δυστέλειες, πάντες γὰρ οἱ τοιοῦτοι μαρτυρηταῖοι.